

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1954

V Praze dne 18. května 1954

Číslo 98

OBSAH: 101. Zlepšení práce součástí veřejné bezpečnosti v pátrání po pachatelích trestných činů a při pátrání po odcizených věcech a dopravních prostředcích.

101

Zlepšení práce součástí veřejné bezpečnosti v pátrání po pachatelích trestných činů a při pátrání po odcizených věcech a dopravních prostředcích

V nové organizaci součástí veřejné bezpečnosti byly zřízeny u hlavní správy VB, u krajských správ MV - správ VB, u městských správ VB a u správ MV Jáchymov operativně-pátrací odbory a u správ VB pro železnici a oblastních železničních odborů VB operativně-pátrací oddělení, jejichž úkolem je organisovat a řídit veškerou práci spojenou s pátráním po pachatelích trestných činů na území státu, zabývat se zejména prací agenturní, vést kartotéku hledaných osob a řídit, organisovat a provádět ustanovku a sledování. Operativně-pátrací odbor HS-VB vydává kromě toho tiskem pátrací pomůcky.

Uvedené úkoly plní operativně-pátrací odbory vlastními orgány za spolupráce ostatních příslušníků VB, zvláště OZ, operativních orgánů ostatních operativních odborů, příslušníků pracujících v agentdě průkazů a hlídkových příslušníků.

Dosavadní organizace nebyla s to dostatečně zajistit dopadení osob, které po protizákonném jednání opustily své bydliště, aby se tak vyhnuly trestnímu stíhání. Nebylo prováděno systematicky a plánovitě aktivní pátrání po hledaných osobách a odcizených věcech. Většina správ a oddělení VB se spokojovala při pátrání po osobách pouze jednorázovým prošetřením v místě posledního bydliště nebo v místě pracoviště hledané osoby a vyhlášením celostátního pátrání ve Věstníku pátrání a Knize pátrání. Při pátrání nebylo využíváno agenturní práce vůbec, a to ani před vyhlášením celostátního pátrání ani po něm. Chyběla též kontrola provádění aktivního pátrání.

Istliže se projevilo celkové snížení počtu hledaných osob ze 20.000 v prosinci 1952 na 5.000 v pro-

sinci 1953, je nutno tyto výsledky z největší části přičísti důsledným opatřením v oboru administrativního (kancelářského) pátrání, jako je účinné využívání okresních a ústředních evidencí obyvatelstva, přezkušování platnosti vyhlášených pátrání s prošlo vyhlášovací lhůtou a pod.; nepodařilo se však účinně postihnout právě nejnebezpečnější pachatele trestných činů, kteří se dovedli vyhýbat dopadení po řadu měsíců nebo dokonce i roků. Takovému živly mohou být postíženy jen důsledně prováděným aktivním pátráním, řádným rozpracováním za pomoci agentury a přísnou kontrolou stavu a výsledků pátrání.

Vycházejí z dosavadního stavu, z uvedených nedostatků a z nutnosti zlepšit pátrání po pachatelích trestných činů a docílit vypátrání odcizených věcí a dopravních prostředků

nařizují

I.

1. Přebudovat veškerou práci spojenou s pátráním podle nové organizace veřejné bezpečnosti.

2. Přezkoumat na HS-VB a podřízených součástech veškerý materiál týkající se vyhlášených pátrání a na základě zvláštního nařízení zrušit další pátrání po osobách

- a) u nichž platnost příkazu pátrání pominula,
- b) které uprchly za hranice a
- c) které jsou hledány pro méně důležité trestné činy, zůstalo-li místní pátrání bezvýsledné.

Materiál, týkající se těchto případů, uložit do archivu evidenčně statistického odboru.

O ostatních případech vydat na HS-VB novou Knihu pátrání, která bude vydávána v budoucnu každé čtvrtletí.

3. Po pachatelích, hledaných pro méně důležité

trestné činy a přestupky, provádět jen místní pátrání.

4. V celostátním pátrání vyhlášovat jen osoby zvláště nebezpečné, cizince a osoby bez státní příslušnosti a osoby, které se úmyslně vyhýbají plnění alimentálních závazků, a to jen tehdy, když byly vyčerpány všechny prostředky místního pátrání. Na hledané osoby zvláště nebezpečné budou HS-VB a správy VB na KS-MV v jednotlivých případech zasílat podřízeným součastem dožadání, které bude obsahovat podrobné pokyny, jaké opatření je třeba učinit.

5. Vést v evidenci všechna podezřelá místa, kde se mohou zdržovat hledané osoby, kde mohou být ukryvána odcizená motorová vozidla, cenné předměty atp. Pokud jde o pátrání po motorových vozidlech, jakož i odcizených historických předmětech, zůstávají v platnosti dřívější pokyny.

6. Organizovat agenturní práci tak, aby byl navázán dotyk se zločineckými živly a získány tak zprávy o připravované trestné činnosti.

7. Prostřednictvím agenturní sítě a za pomoci OZ zajistit dohled a kontrolu v domech, hotelích, společných ubytovnách a na jiných místech, kde se mohou hledané osoby ukrývat a objevovat.

8. Lépe využívat ohlašovcn, které mohou značně přispět k vypátrání hledaných osob.

II.

9. Vybírat do operativně-pátracích odborů pracovníky, kteří by byli schopni iniciativně organizovat účinné operativní pátrání, dovedli získat spojení s příslušnými organizacemi, se správci domů a ubytovacích podniků, jakož i mít neustálý styk s lidem a mohli tak za jejich pomoci lépe odhalovat hledané osoby.

10. Vést příslušníky operativně-pátracích odborů, aby byli v každodenním styku s operativními orgány kriminální služby, odboru boje proti rozkrádání a spekulaci a vyšetřovacího odboru, i s příslušníky zařazenými v agendě průkazů a spolu s nimi plánovali jednotlivá opatření, aby prostřednictvím náčelníků vnější služby seznamovali s případy okrskové zmocněnce a ukládali jim úkoly při pátrání po pachatelích, účastnili se vysílání hlídek a vedli hlídkové příslušníky k vypátrání hledaných osob.

11. Poskytovat z HS-VB a ze správ VB na krajích více praktické pomoci všem podřízeným součastem a dobře organizovanou práci dávat osobní příklad, jak správně provádět pátrání po hledaných osobách; mít stále na zřeteli, že každý nevypátráný pachatel nevyhnutelně páchá nové trestné činy a že v celé řadě případů se pak nevypátrání pachatele organizují do skupin a stávají se zvláště nebezpečnými pro společnost.

12. Provádět za účelem zvýšení odborné úrovně školení příslušníků, na kterém by byl zároveň hodnocen postup při provádění pátrání po pachatelích trestných činů.

13. O výsledcích pátrání předkládat 1. každého měsíce zprávu, ve které je třeba rozvést:

- jak roste nebo klesá odborná a politická vyspělost pracovníků odborů,
- jak se provádí doplňovací školení v rámci odborů, jaký je jeho obsah a rozsah,
- jaké jsou hlavní nedostatky v práci odborů a rovněž ve spolupráci s ostatními odbory, okresy a OZ, *Zrušeno dle RMV č. 29/56.*
- jaké jsou poznatky s využíváním evidenčních kartoték a lustrací hotelových lístků,
- jak se provádí rozpracování u objektů, v nichž se mají ukrývat hledané osoby,
- jakých výsledků bylo docíleno v práci s agenturou.

Uvést nejzajímavější případy.

Zprávy podávají OO-VB a městské a železniční odbory VB krajským a městským správám a správě VB-Z a tyto pak 15. každého měsíce hlavní správě veřejné bezpečnosti.

III.

14. Dnem vydání tohoto rozkazu pozbývají platnost všechny rozkazy, směrnice a výnosy MNB a HS-VB, které odporují pokynům uvedeným v tomto rozkaze, zejména:

poučení o vydávání a používání pátracích pomůcek (vyhlášovacích pátracích lístků), uveřejněné v Knize pátrání dne 1. 12. 1954 *2*

tajný rozkaz MNB č. 38 čl. 57 ze dne 16. 12. 1951 o provádění kancelářského pátrání;

rozkaz velitele VB č. 3 čl. 1 ze dne 11. 1. 1952 o kancelářském pátrání;

*Zrušenie menedž. 5/6. 52.
p. p. M. H. V. B.*

rozkaz velitele VB č. 18 čl. 1, ze dne 19. 3. 1952
o vyhlášení celostátního pátrání dálkopisem;

rozkaz náčelníka VB č. 33 čl. 5 ze dne 6. 5. 1953
o využívání ÚEO pro pátrání po osobách a první
dodatek k tomuto rozkazu ze dne 11. 8. 1953.

IV.

15. S tímto rozkazem a podrobnými pokyny, které
jsou přiloženy k rozkazu, seznámit příslušníky ope-
rativních odborů, odborů průkazů a vnější služby
u všech součástí veřejné bezpečnosti. Obsah rozkazu
a směrnice zařadit k proškolení.

Ministr vnitra
RUDOLF BARÁK v. r.

Obdrží: ministr vnitra
náměstci ministra vnitra
hlavní správa veřejné bezpečnosti
krajské správy ministerstva vnitra
správa MV Jáchymov
OŽO — VB
městské správy, odbory a oddělení VB
okresní oddělení ministerstva vnitra.

Příloha k čl. 101 TRMV č. 98/1954

POKYNY
k provádění pátrání po osobách

Pátrání po pachatelích, hledaných pro méně
důležité trestné činy a přestupky se provádí jen
v rámci místního pátrání; celostátní pátrání se
tudíž nezavádí.

4. Místní pátrání

Místním pátráním rozumíme provedení pátra-
cích opatření na všech místech (nejen v rámci okre-
su a kraje), která jsou známa nebo budou zjištěna
jako místa pravděpodobného pobytu, úkrytu, zaměst-
nání, styků a pod. hledané osoby, a zaměření spolu-
pracovníků na tato místa za účelem získání zpráv
a poznatků o hledané osobě.

5. Opatření při místním pátrání.

Orgán, který provádí místní pátrání, je povinen
učinít všechna aktivní opatření, potřebná k vypátrá-
ní hledané osoby. Začíná nejdříve přezkoušením, a to
lustrací v ÚEO a ÚEO, aby zjistil, kde se osoba
zdržuje nebo zdržovala a koná šetření v místě jejího
dřívějšího i posledního bydliště, pracoviště a pod.
Zůstane-li výsledek tohoto předběžného šetření ne-
gativní, založí na osobu pátrací spis u OO-MV a ZO
VB podle místa posledního bydliště hledané osoby
a provádí další pátrání. Za tím účelem zjistí:

- úplná dotazníková data,
- přesný popis vzezření a zvláštních znamení a
opatří fotografii,

1. Operativně pátrací odbory a oddělení.

V nové organizaci součástí VB byly zřízeny
u HS-VB a KS-MV - správ VB, u městských správ
VB a u správy MV Jáchymov operativně pátrací
odbory a u správy VB pro železnici a oblastních od-
borů VB-Ž operativně pátrací oddělení, jejichž úko-
lem je zejména organisovat a řídit agenturní práci
spojenou s pátráním po osobách zvláště nebezpeč-
ných, cizincích, osobách bez státní příslušnosti a oso-
bách úmyslně se vyhýbajících placení alimentacních
závazků, a to v těch případech, kdy osoba pachatele
byla zjištěna, vyhýbá se trestnímu stíhání nebo kdy
se jí podařilo po odsouzení uprchnout z vazby.

2. Spolupráce s jinými složkami MV.

Uvedené úkoly plní oper. pátrací odbory vlast-
ními orgány a za spolupráce ostatních příslušníků
VB, zvláště OZ, operativních orgánů, ostatních ope-
rativních odborů, příslušníků pracujících v agendě
průkazů a hlídkových příslušníků.

3. Pátrání po pachatelích méně důležitých trest-
ných činů a přestupků.

- c) jeho písmo,
- d) místa, kde by se mohl skrývat nebo objevit,
- e) jeho osobní styky, příbuzné, přátele,
- f) osoby, s nimiž měl písemný styk.

Všech uvedených dat, údajů, zjištění a pomůcek využije k místnímu pátrání a k rozpracování hledané osoby.

Nutné je zařídit pozorování míst, kde se hledaná osoba může zdržovat nebo objevit, zajistit kontrolu korespondence, kterou dostává nebo kterou na určitá místa posílá, zařídit provedení prohlídek v místech, kde se může skrývat, a rozpracovat osoby podezřelé ze styků s hledanou osobou.

Příslušníci, kteří mají spolupůsobit při pátrání po hledaných osobách, musí být upozorněni na možné objevení osoby na určitých místech, opatření potřebnými daty o hledaném, o příčinách a okolnostech pravděpodobného výskytu na tom či onom místě.

Zůstane-li výsledek místního pátrání neúspěšný, postoupí OO-VB a ŽO-VB pátrací spis na operativně pátrací odbor KS-MV - správy VB (OŽO-VB) se žádostí o provedení dalšího pátrání.

Zůstane-li pátrání i po provedeném místním pátrání operativně pátracího odboru správ VB (OŽO VB) neúspěšné,

- a) vyhotoví operativně pátrací odbor správy VB (OŽO-VB) u osob hledaných pro méně důležité trestné činy a přestupky tři pátrací listky (růžové) a rozešle je k zařazení do ÚEO Praha, Brno, Bratislava a spisový materiál uloží do archivu evid. statist. odboru;
- b) u osob zvláště nebezpečných, dále cizinců nebo osob bez státní příslušnosti a osob úmyslně se vyhýbajících placení alimentálních závazků předloží pátrací spis HS-VB (správe VB-Ž) s návrhem na zavedení celostátního pátrání. Současně s pátracím spisem předloží vyplněnou pátrací kartu s nenalepenou fotografií hledané osoby. Ve zcela výjimečných případech, jde-li o zvláště nebezpečného zločince, po němž je nutno pátrat v měřítku celostátním, může operativně pátrací odbor KS-MV - správy VB (OŽO-VB) ještě v průběhu aktivního pátrání požádat operativně pátrací odbor HS-VB (správu VB-Ž) o vyhlášení celostátního pátrání dálnopisem. V tom případě musí dodatečně předložit operativně pátracímu odboru HS-VB (správu VB-Ž) pátrací spis s příslušným návrhem a vyplněnou pátrací kartu.

Návrh na vyhlášení celostátního pátrání po osobě, která je hledána k zatčení, musí být podložen buď soudním příkazem k zatčení nebo souhlasem prokurátora k uvalení vazby na delší dobu než 48 hodin. Tuto okolnost nutno v návrhu výslovně uvést.

6. Vyhlášení celostátního pátrání.

Operativně pátrací odbor HS-VB (správa VB-Ž) přezkouší odůvodněnost návrhu, a shledá-li návrh správným, t. j. zjistí-li, že byly vyčerpány všechny možnosti místního pátrání, rozmnoží pátrací kartu a fotografii a rozešle je po jednom vyhotovení všem KS-MV - správám VB a všem OŽO-VB. Současně zařídí vyhlášení hledané osoby v tištěných pátracích pomůčkách a vyhotoví 3 pátrací listky, které rozešle k zařazení do ústřední evidence obyvatelstva v Praze, Brně a Bratislavě. Neshledá-li důvod pro celostátní pátrání, vrátí návrh k doplnění s příkazem, jaká další operativně pátrací opatření mají být ještě provedena.

7. Opatření po vyhlášení celostátního pátrání.

Pátrací karty osob, po nichž bylo vyhlášeno celostátní pátrání, se zařadí abecedně do kartotéky hledaných osob u správ VB, operativně pátracích odborů KS-MV a oddělení OŽO-VB. Povinností operativně pátracích odborů a oddělení je využít především agenturní práce k vypátrání těchto osob.

8. Pátrací pomůcky.

Aby byla zajištěna součinnost všech orgánů VB při pátrání po hledaných osobách vyhlášených v celostátním pátrání, vydává operativně pátrací odbor HS-VB:

- a) knihu pátrání, která bude vydávána v budoucnu každé čtvrtletí;
- b) dodatky ke knize pátrání (podle potřeby).

Kniha pátrání bude obsahovat ve stručnosti všechny potřebné osobní údaje s označením, zda osoba má být zatčena (zkratka „Z“), nebo zadržena (zkratka „zd“), nebo vypátrán její pobyt (zkratka „p“).

9. Využívání pátracích pomůcek.

V zájmu řádného výkonu pátrací služby je nutné, aby všichni příslušníci VB používali tištěných pátracích pomůcek při výkonu služby, zvláště při kontrolách a perlustracích podezřelých osob v terénu a při předvedení nebo vyšetřování osob. Orgány okresních evidencí obyvatelstva (OEO) jsou povinny, při přihlašování a odhlašování občanů nebo při jejich změnách v evidenci provádět lustraci podle knihy pátrání. Zjistí-li, že osoba je hledána, oznámí to ihned operativním orgánům svého OO-MV, kteří zařídí potřebné.

OO-MV jsou povinna během noci lustrvat podle knihy pátrání a jejího posledního dodatku přihlášky osob (t. zv. hotelové listky), které se přihlášily k dočasnému pobytu v ubytovacích střediscích (hotely, noclehárny, turistické a rekreační podniky) a zjišťovat, zda nejde o osoby hledané.

10. Postup při zadržení nebo zjištění pobytu hledané osoby.

Útvar, který zjistil hledanou osobu, po níž bylo vyhlášeno celostátní pátrání, je povinen postupovat takto:

- a) jde-li o osobu hledanou k zatčení, zadrží ji a předá do vazby nejbližšího soudu. O zadržení podá urychleně (písemně, dálnopisem, telefonicky) zprávu tomu útvaru (soudu), který osobu hledá. Opis této zprávy předloží ihned operativně pátracímu odboru HS-VB. V pochybných případech přezkouší ještě před předáním osoby do vazby platnost pátrání telefonickým nebo dálnopisným dotazem u pátrajícího útvaru nebo soudu;
- b) jde-li o osobu hledanou k zadržení, zadrží ji a vyžádá si ihned telefonicky nebo dálnopisně pokyn od pátrajícího útvaru, jak má být s osobou naloženo. Opis fonogramu nebo dálnopisu předloží poštou operativně pátracímu odboru HS-VB;
- c) jde-li o osobu hledanou k vypátrání pobytu, zjistí nenápadně její adresu, kterou sdělí ihned písemně — v nebezpečí z prodlení dálnopisně nebo telefonicky — pátracímu útvaru nebo soudu a opis této zprávy předloží současně operativně pátracímu odboru HS-VB.

Řízení při zadržení hledané osoby musí být urychleno tak, aby nebyla překročena lhůta zákonem přípustná (48 hodin) a nedocházelo tak k porušování socialistické zákonnosti se strany orgánů VB.

11. Postup při vylustrování pátr. lístků v ústřední evidenci obyvatelstva.

Ústřední evidence obyvatelstva (Praha, Brno, Bratislava), která podle došlé přihlášky k pobytu vylustrovala pátrací lístek hledané osoby, doplní jej údaji o datu a místě (adrese) přihlášené osoby a zašle jej ihned KS-MV - správě VB, v jejímž obvodu se hledaná osoba přihlásila k pobytu.

Operativně pátrací odbor KS-MV - správa VB, který obdržel pátrací lístek, zařídí ihned potřebné.

Nebyla-li hledaná osoba na adrese v pátracím lístku uvedené zastížena, zjistí v tomto místě, kam se eventuálně přestěhovala, a pátrací lístek se zprávou o zjištěných poznátcích odešle urychleně té KS-MV - správě VB, která po osobě pátrá, případně v jejímž obvodu je pátrající orgán (útvar VB, soud, prokuratura). Opis této zprávy předloží současně operativně pátracímu odboru HS-VB s uvedením čísla pátracího lístku (ÚEO).

Operativně pátrací odbor KS-MV - správy VB, který po osobě pátrá, příp. v jehož obvodu je pátrající orgán (útvar VB, soud, prokuratura), využije sdělených poznatků pro další aktivní pátrání, a zůstane-li nadále negativní, vrátí pátrací lístek k opětovnému zařazení do té ústřední evidence obyvatelstva, která jej vylustrovala.

Ústřední evidence obyvatelstva Praha, Brno, Bratislava vedou plynule seznam vylustrovaných hledaných osob, který předkládají vždy za uplynulý měsíc operativně pátracímu odboru HS-VB.

12. Odvolání celostátního pátrání.

Celostátní pátrání odvolává zásadně operativně pátrací odbor HS-VB na základě opisu zprávy o zatčení, zadržení nebo vypátrání pobytu hledané osoby, předložené útvarem, který provedl realizaci.

Podle dodatku ke knize pátrání, v níž budou uveřejňována odvolaná celostátní pátrání, budou v knize pátrání vyškrtávána plynule jména těch osob, po nichž bylo celostátní pátrání odvoláno. Podle téže pomůcky vyřazují operativně pátrací odbory z kartotéky hledaných osob příslušné pátrací karty a ústřední evidence Praha, Brno, Bratislava příslušné pátrací lístky.